Dövizin Sözlü Talimatla Bozumu

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi İstanbul BAM 12. Hukuk Dairesi	13.11.2025	Kaldırma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/2008	2025/1847	TTK 18/2, TBK 386, TBK 570, HMK 353/1-b-2

ÖZET

Döviz hesabındaki 788.620 USD'nin Türk lirasına çevrilmesine ilişkin yazılı talimat bulunmasa da yazışma, ses kaydı ve teftiş raporuyla işlemin müşterinin sözlü talimatı ve bilgisiyle yapıldığı anlaşıldığından banka sorumlu tutulmadı; kısmen kabul kararı kaldırılıp dava reddedildi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/doviz-hesabi-sozlu-talimatla-tl-cevrilmesi-bam-2025-1847/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

İSTANBUL

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

12. HUKUK DAİRESİ

DOSYA NO: 2022/2008

KARAR NO : 2025/1847

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A

İ S T İ N A F K A R A R I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ: BAKIRKÖY 5. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ: 19/07/2022

NUMARASI: 2021/64 Esas 2022/724 Karar

DAVA: Alacak

DAVA TARİHİ: 19/01/2021

İSTİNAF KARAR TARİHİ: 13/11/2025

Davanın kısmen kabul, kısmen reddine ilişkin kararın taraf vekillerince istinaf edilmesi üzerine düzenlenen rapor ve dosya kapsamı incelenip gereği görüşülüp düşünüldü;

DAVA: Davacı vekili; davacının davalı banka şubesindeki hesabında döviz hesabı bulunduğunu, davacının bilgisi ve talimatı olmaksızın banka şubesi yetkililerince müvekkilinin USD döviz hesabındaki paranın TL'ye çevrildiğini, müvekkilinin düşük kurdan bozulan dövizin TL karşılığı nedeniyle zarara uğradığını, davacının uğradığı zararın giderilmesi için defalarca davalı bankaya müracaat etmesine rağmen bir sonuç alamadığını, olayda davalı bankanın kusurlu olduğunu belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 10.000-TL zararın faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

TALEP ARTIRIM: Davacı vekili 03.06.2022 tarihli dilekçesiyle dava değerini 391.830,02-TL'ye yükseltmiştir.

CEVAP: Davalı vekili; alacak miktarının davacı tarafça belirlenmesi mümkün olduğundan belirsiz alacak davası açılamayacağını, uyuşmazlıkta İstanbul mahkemeleri yetkili olduğundan mahkemenin yetkisiz olduğunu, davacının taleplerinin zamanaşımına uğradığını, davalı banka tarafından hukuka aykırı veya eksik bir işlem tesis edilmediğini, bankaya herhangi bir kusur yüklenemeyeceğini, davacı tarafından oluşturulan talep neticesinde vadesiz USD hesabındaki 788.620-USD bakiyenin o dönem TCMB döviz kuru üzerinden TL'ye çevrildiğini, elde edilen 3.678.124-TL tutarındaki bedelin TL hesabına virman yapıldığını, akabinde davacının vadeli hesabında bulunan 250.000-TL'nin de davacı talebi ile kapatılarak bu bedelin üzerine eklendiğini, neticede toplam 3.928.124-TL tutarın davacının vadeli mevduat hesabına aktarıldığını, banka nezdindeki işlemlerin imza, talimat veya sesli kayıt sistemi kullanarak yapılmasının esas olduğunu, ancak yüksek hacimli çalışılan müşteriler ile karşılıklı güven esasına dayalı olarak talimat/imza sonradan alınmak üzere istisnai işlem yapılabildiğini, davacı ile yapılan işlemlerin de teamül niteliğinde whatsapp yazışmaları ve işlem öncesi telefon görüşmeleri ile gerçekleştirildiğini, hatta davacı tarafından 4.000.000-TL tutarlı mevduatın diğer bankaya gönderilmesi için yapılan EFT talimatının dahi WhatsApp uygulamasından resim çekilmek sureti ile gönderildiğini, davacı ile banka müşteri memnuniyeti iş birimi arasında gerçekleşen görüşmede davacının, telefon ile verdiği talimatla işlem yapılmasının bilgisi dâhilinde olduğunu ve kendi isteği ile bu şekilde çalışıldığını açık bir şekilde ikrar ettiğini, hatta geçmişte şifahen yapılmış başka işlemlerde yazılı evrakı sonradan imzaladığını, dava konusu 10 Temmuzda yapılan 800.000-TL tutarlı işlemin de aynı şekilde gerçekleştiğini beyan ettiğini, davacı tarafından muhtelif tarihlerde banka şubesine gelmek sureti ile işlem yapıldığını, davacının 3.928.124-TL'nin virman yapıldığı vadeli hesaba ilişkin faizi aldığını, bu işlemler sırasında davacı tarafından döviz hesabındaki paranın TL'ye çevrilmesinin bilgisi dışında yapıldığının beyan edilmediğini, anılan hesabın vade dönüş tarihinin 13.08.2018 olduğunu, bu tarihte davacıya 65.103-TL net faiz ödemesi yapıldığını, davacı tarafından da aynı tarihte şubeye gelinerek bu faiz getirisinin 5.000-TL'lik kısmının nakit olarak çekildiğini, tüm bu

işlemler sırasında faiz de alınmasına karşılık davacı tarafından hiç bir beyanda bulunulmadığını, bu nedenle davanın kötü niyetli olarak açıldığını, kaldı ki davacının 06.08.2018 tarihinde işbu hesapta bulunan mevduat ile USD almak istediğini, ancak oluşan faiz kaybı nedeniyle davacının döviz almaktan vazgeçtiğini, tüm bu hususlar değerlendirildiğinde davacının döviz hesabının TL'ye çevrildiğini bilmediği iddiasının gerçeği yansıtmadığını, tesis edilen işlemde bankanın herhangi bir kusurunun bulunmadığını, davacının zarar iddiasını kanıtlayamadığını belirterek, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI: Mahkemece; dosyada bulunan teftiş raporu ve dava ile beyan dilekçelerinde belirtildiği üzere, müşteri imzasının sonradanalınmak sureti ile işlemlerin yapılabildiği, ilgili kanun hükmüne aykırı uygulama yapmanın, sorumluluğu üstlenmek şartıyla bankanın tasarrufu olduğu, doğacak zararlardan bizzat sorumlu olduğu, bankanın 10.07.2018 tarihinde yaptığı döviz bozum işleminin Bankacılık Kanununun ilgili maddesinde belirtilen müşteri hesapları üzerindeki tasarrufların hesap sahibinin yazılı muvafakati veya talimatına istinaden yapılmasının zorunlu olduğu hükmüne aykırı olduğu, işleme ilişkin yazılı bir talimat veya kayıtlı telefondan alınmış bir teyit bulunmadığı, bu tür işlemlerin daha önce de yapılmış olmasına karşılık, davalı bankanın bu işleme yönelik imzalı talimatını tamamlayamadığı, bankanın yaptığı işlemin ilgili kanun hükümlerine aykırı olması nedeni ile sorumluluğun bankaya ait olduğu, ancak bu işlemlerin yapılageliyor olması ve daha sonra müşteri memnuniyeti birimi ile yapılan telefon görüşmesinde davacının bilgisinin bulunduğunu ifade etmiş olmasının, işlemin davacının bilgisi dahilinde olduğunu gösterdiği, hükme esas alınan bilirkişi raporunda davacı zararının hesaplandığı, davacı tarafça 391.830,02-TL üzerinden dava değerinin arttırıldığı, işlemin davacı tarafın bilgisi dahilinde yapıldığı, aradaki süre göz önüne alındığında davacının hesabını kontrol etme yükümlülüğünün bulunduğu, zararın artmasına sebebiyet verdiği kanaatine varılarak, %30 müterafik kusur indirimi yapılarak, hesabın kapatıldığı tarih olan 13/08/2018 tarihinden itibaren avans faizi uygulanarak davanın kısmen kabulüne karar vermek gerektiği gerekçesiyle, davanın kısmen kabulüne, 274.281,01-TL'nin 13/08/2018 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine karar verilmiştir.

İSTİNAF NEDENLERİ: Davacı vekili; hükme esas alınan bilirkişi raporunda belirtildiği üzere, bankanın müşterinin yazılı talimatı olmaksızın müşteriye ait hesap üzerinde herhangi bir tasarrufta bulunmasının mümkün olmadığını, 10/07/2018 tarihindeki döviz bozum işlemine ilişkin olarak davalı bankanın sorumluluktan kurtulabilmesi için, bu hususta müvekkili tarafından verilmiş bir yazılı talimat bulunması gerektiğini, ancak davalı banka tarafından dosyaya herhangi bir yazılı talimat sunulmadığını, müvekkilinin 10/07/2018 tarihindeki döviz bozum işlemine ilişkin olarak bilgisi bulunmadığını, müvekkilinin müşteri temsilcisine sonradan imzası tamamlanmak üzere böyle bir talimat vermediğini, kaldı ki müvekkilinin bilgisinin bulunduğu kabul edilse dahi, önemli olanın müvekkilinin yazılı talimatının bulunması olduğunu, ancak müvekkilinin davalı bankaya verdiği bir talimat bulunmadığını, bu nedenle müvekkilinin uğradığı zarardan davalı bankanın sorumlu olduğunu, bu nedenle davanın bilirkişi raporunda tespit edilen 1.701.678,48-TL üzerinden kabul edilmesi gerektiğini, müvekkilinin bankaca yapılan işlemden bilgisinin olmaması ve yazılı talimatının bulunmaması nedeniyle mahkemece müterafık kusur indirimi yapılmasının da hatalı olduğunu, parasını bir güven kurumu olan davalı bankaya teslim eden müvekkilinin hesabını

kontrol etme yükümülüğü de bulunmadığını, bu nedenle müvekkilinin müterafik kusurunun bulunduğundan bahsedilemeyeceğini belirterek, kararın kaldırılarak davanın kabulüne karar verilmesini talep etmiştir. Davalı vekili; hatalı değerlendirmelere dayalı bilirkişi raporu denetime elverişli olmayıp, hükme esas alınamayacağını, bilirkişi tarafından 07.01.2019 tarihli teftiş kurulu başkanlığı raporunda bulunmayan ifadeler ve tespit edilmeyen işlemler yaratılmaya çalışıldığını, müvekkili ile davacı arasında oluşmuş olan çalışma teamülü uyarınca sözlü talimatlar ile gerçekleştirilen işlemler sebebi ile müvekkili bankaya sorumluluk yüklenemeyeceğini, bilirkişinin zarar miktarı tespitine ilişkin değerlendirmelerinin dayanağının bulunmadığını, müvekkili banka tarafından hukuka aykırı veya eksik bir işlem tesis edilmemiş olup, müvekkiline herhangi bir kusur yüklenemeyeceğini, kabul anlamına gelmemekle birlikte, ortada bir zarar var ise yapılan işlemler davacının bilgisi dahilinde gerçekleştiğinden sorumluluğun tamamen davacıya ait olduğunu, davacının vadesiz hesabındaki döviz mevduatının, davacı tarafından oluşturulan talep neticesinde TL'ye çevrilerek, davacının vadeli hesabında bulunan 250.000-TL ile birlikte virman yolu ile davacıya ait vadeli mevduat hesabına aktarıldığını, davacı ile uzun yıllardır süregelen çalışma ve oluşan teamül neticesinde işlemlerin WhatsApp yazışmaları ve işlem öncesi telefon görüşmeleri üzerinden gerçekleştirildiğini, davacının da müvekkili banka müşteri memnuniyeti iş birimi ile yaptığı görüşmede, telefonda verdiği talimatlarla işlem yapılmasının bilgisi dahilinde olduğunu ikrar ettiğini, davacı tarafından olay sonrasında muhtelif tarihlerde müvekkili banka şubesinde işlem yapıldığını, vadeli hesaba ilişkin faiz alındığını, bu işlemler sırasında davacının döviz hesabında bulunan paranın TL'ye çevrilmesinin bilgisi dışında yapıldığını beyan etmediğini, hatta vadeli hesabın faiz getirisinin bir kısmının davacı tarafından şube içerisindeki gişe ekstradan nakden çekildiğini, kaldı ki davacı tarafından 06.08.2018 tarihinde işbu hesapta bulunan mevduat ile USD alınmak istendiğini, ancak oluşacak faiz kaybı sebebi ile bundan vazgeçildiğini, tesis edilen işlemlerde ve müvekkili banka çalışalarının eylemlerinde herhangi bir hukuka aykırılık bulunmadığını, davacının zarar iddiasını kanıtlayamadığını, davanın açılmasına müvekkili banka sebebiyet vermediğinden, yargılama giderleri ve vekalet ücretinden sorumlu tutulamayacağını belirterek, kararın kaldırılarak davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

GEREKÇE: Dava, davacının döviz mevduat hesabında bulunan paranın talimat dışında davalı bankaca Türk Lirasına çevrildiği iddiasına dayalı olarak uğranılan zararın tazmini istemine ilişkindir.

Somut olayda; davacının davalı banka şubesindeki döviz mevduat hesabında 788.620-USD parasının bulunduğu, bu paranın 10.07.2018 tarihinde banka şubesi görevlisince o tarihte 4.6640 kur üzerinden Türk Lirasına çevrilerek 3.678.124-TL tutarlı vadeli Türk Lirası hesabı açılarak bu hesaba aktarıldığı, bu işleme ilişkin olarak davacı tarafından verilmiş bir yazılı talimat bulunmadığı, 06.08.2018 tarihinde davacının sözlü olarak vadeli hesapta bulunan bu para ile döviz alınmasını talep ettiği, ancak buna ilişkin olarak da davacının yazılı bir talimatının bulunmadığı, banka şubesince işlemin gerçekleştirilmediği anlaşılmaktadır. Davacı tarafça, 10.07.2018 tarihindeki işlemin bilgisi dışında olduğu, herhangi bir talimatı bulunmamasına rağmen hesaptaki dövizinin Türk Lirasına çevrildiği ve bu nedenle zarara uğradığı ileri sürülerek işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır. Bilindiği üzere bankalar, özel yasa ile kurulan ve kendilerine alanlarında çeşitli imtiyazlar tanınan, topladıkları mevduatı ve katılım fonlarını sahteciliklere karşı özenle korumak zorunda olan kuruluşlardır. Bankalar sahip oldukları bu vasıfları sebebiyle bankacılık işlemlerinin

güvenilen tarafı konumundadırlar. Bu durum, bankaların bir güven kurumu olarak kabul edilmesini ve bankanın sorumluluğunun özel güven sebebiyle ağırlaştırılmasını gerektirir. Bu nedenle bankalar, ağırlaştırılmış sorumluluğun bir gereği olarak objektif özen yükümlülüğü altında bulunmakta olup, buna karşılık hafif kusurlarından dahi sorumludurlar. Ayrıca bu sorumluluğu kaldırmaya yönelik sözleşmeler de geçerli değildir. Aynı zamanda tacir olan bankaların, 6102 sayılı TTK'nın 18/2. maddesi gereğince bütün faaliyetlerinde basiretli iş adamı gibi hareket etmesi zorunludur. Nitekim bankaların, tacir olarak bütün işlemlerinde basiretli davranma yükümlülüğü herhangi bir tacirden farklıdır. Bu sebeple bankalardan beklenen basiret ölçüsü ve özen yükümlüğü şüphesiz daha ağırdır. Özellikle birer güven kurumu olan bankalar, kendilerine yatırılan paraları mudilere istendiğinde veya belli bir vadede ayni veya misli olarak iade etmekle yükümlüdür. Bu tanımlamaya göre mevduat, ödünç ile usulsüz tevdi sözleşmelerinin niteliklerini taşıyan kendine özgü bir sözleşmedir. TBK'nın 386. (818 sayılı BK 306) maddesi uyarınca, ödünç alan akdin sonunda ödünç verilen parayı eğer kararlaştırılmışsa faizi ile iadeye mecburdur. TBK'nın 570. maddesi uyarınca da usulsuz tevdide paranın yarar ve hasarı mutlak şekilde saklayana geçtiği için, saklayan bu parayı kendi yararına kullanabilir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, usulsüz işlemle çekilen veya transfer edilen paralar aslında doğrudan doğruya bankanın zararı niteliğinde olup, mevduat sahibinin bankaya karşı alacağı aynen devam etmektedir. Usulsüz işlemlerin gerçekleşmesinde, ispatlandığı takdirde mevduat sahibinin kusurundan söz edilebilir ve banka bu kusur oranı üzerinden hesap sahibinin alacağından mahsup talebinde bulunabilir. Davacının zararın meydana gelmesinde kusurunun bulunduğunu ispat yükü, davalı bankadadır.Yukarıda özetlendiği üzere 10.07.2018 tarihli döviz hesabındaki paranın Türk Lirasına çevrilmesi işlemine ilişkin olarak, davacının davalı bankaya verilmiş bir yazılı talimatı bulunmamaktadır. Ancak davacı tarafından davalı bankaya gönderilmiş olan müşteri şikayetine ilişkin e-postada, ...'ta 4.000.000-TL'ye yakın mevduatının olduğu, 06.08.2018 tarihinde paranın USD'ye çevrilmesi için şubeye talimat verdiği, ancak şube görevlisince paranın dövize çevrilmemesi nedeniyle zarara uğradığı belirtilmiştir. Dosyaya sunulan ve davacı adına ... ... ile banka görevlisi arasındaki whatsapp yazışma dökümünde, bu kişinin 09.07.2018 tarihinde hesaptaki dövizi bu kurdan bozup bozamayacaklarını sorduğu görülmektedir. Davalı banka teftiş kurulu raporunda da belirtildiği üzere, olay sonrasında davacı ile bankanın müşteri memnuniyeti birimi arasında yapılan görüşmede, telefonla verdiği talimatla işlem yapıldığını, kendi isteğiyle bu şekilde çalıştıklarını kabul etmiştir. Yine aynı raporda davacının bankadaki 4.000.000-TL'lik mevduatının başka bankaya transferinin ... ...'ın whatsapp üzerinden gönderdiği talimat ile yerine getirildiği, davacının bilgisi dahilinde olmadığını ileri sürdüğü döviz bozum işleminden sonra da şubeye gelerek işlemler yaptığı, oluşan faiz getirisinden bir kısmını şubeden çektiği, bu süreçte de döviz bozma işlemine karşı herhangi bir itiraz ileri sürmediği tespit edilmiştir. Mahkemece alınan bilirkişi kök ve ek raporunda da davalı bankanın davacının sözlü talimatı ile imzalar sonradan tamamlanmak üzere dava konusu işlemi yaptığı, davacının olay sonrasında banka birimi ile görüşmesine ilişkin ses kaydında da işlemin bilgisi dahilinde olduğunu kabul ettiği tespit edilmiştir. Bu durumda dava konusu döviz hesabındaki paranın Türk Lirasına çevrilmesi işleminin davacının sözlü talimatı ile gerçekleştirildiği, ancak sonrasında davacının 06.08.2018 tarihinde bu paranın dövize çevrilmesi yönündeki sözlü talimatının davalı banka görevlisince yerine getirilmemesi sonucunda işleme ilişkin yazılı talimat alınmasının sağlanamadığı sabit olup, dolayısıyla dava konusu işlemin

davacının bilgisi ve onayı ile yapıldığının kabulü gerekmektedir. Bu durumda davacının iddia ettiği zarardan, olayda kusuru bulunmayan davalı bankanın sorumlu tutulması mümkün değildir. Bu nedenle mahkemece davanın reddi gerekirken kısmen kabulüne karar verilmesi doğru görülmemiştir.Açıklanan nedenlerle; davanın reddi gerekirken, kısmen kabulüne karar verilmesi doğru değil ise de, yapılan hata/eksiklik yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile kararın HMK'nın 353/(1)b-2 maddesi uyarınca kaldırılarak "davanın reddine, karar sonucuna göre davacı vekilinin istinaf başvurusu hakkından bir karar verilmesine yer olmadığına" karar verilmiştir.

HÜKÜM:Yukarıda açıklanan nedenlerle:

Davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulüne; Bakırköy 5. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 19/07/2022 Tarih 2021/64 Esas 2022/724 Karar sayılı kararın HMK'nun 353(1)b-2 gereği KALDIRILMASINA; "Davanın reddine" Davacı vekilinin istinaf başvurusu hakkında bir karar verilmesine yer olmadığına,İlk Derece yargılamasına ilişkin olarak; "Alınması gereken 615,40-TL karar ve ilam harcından davacı tarafından yatırılan 6.862,78-TL harcın mahsubu ile fazla olan 6.247,38-TL'nin karar kesinleştiğinde ve talep halinde davacıya iadesine,Davacı tarafından yapılan giderlerin kendi üzerinde bırakılmasına, Davalı tarafından yapılan 11,25-TL yargı giderinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, Davalı lehine takdir olunan 45.000-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen 1.320-TL arabuluculuk ücretinin davacıdan alınarak Hazine'ye gelir kaydına, Karar kesinleştiğinde ve talep halinde kullanılmayan gider avansının yatıran tarafa iadesine" İstinaf yoluna başvuran davacı ve davalı tarafından yatırılan peşin istinaf karar harcının (Davacı 80,70-TL, davalı 4.684,10-TL) karar kesinleştiğinde ve istek halinde kendilerine iadesine,Davacı tarafından yapılan istinaf yargı giderinin üzerinde bırakılmasına, davalı tarafından yapılan 150,50-TL istinaf yargı giderinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, Gerekçeli kararın bir örneğinin taraf vekillerine tebliğine, HMK 'nun 361/1. maddesi uyarınca kararın tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurulabileceğine, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda oy birliğiyle karar verildi. 13/11/2025